

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Mejelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

A háború és a szövetkezeti eszme.

A nemzet mostani nagy létharcában nemcsak áldozatkészre, lelkesedésre, de megfeszített munkára is van szükség, úgy a csatatéren, mint a társadalmi és gazdasági főrevések mezején is. A háború mérlege csakis akkor fog a mi javunkra dőlni, ha a munkából nemcsak az egyesek, de különösen azok az intézmények fokozottabb mértékben veszik ki részüket, amelyeknek célja amugy is a nemzet boldogulásának az előkészítése. Ki merné tagadni, hogy ez utóbbi munkában az altruisztikus szövetkezetek mindig legelől jártak. Méltán kíváncsi lehet mindenki, hogy vajon ezek a szövetkezetek hogy töltötték be feladataikat a háború alatt. Megfeleltek-e a mult hagyományainak, s be is tudtak-e illeszkedni az új szokatlan keretbe s munkájuk sikeres volt-e.

A legnagyobb magyar fogyasztási szövetkezeti központ, a Hangya mérlege és évi jelentése jelent meg legutóbb, s ebből az önértékes jelentésből valóban kielégítő és örvendetes választ kapunk minden fentebbi kérdésre. A magyar szövetkezetekből nem hiányzott sem az áldozatkészség, sem a fokozottabb munkára való készség. Nem hiányzott különösen a *Hangya*-ból és a védő-

szárnai alatt működő falusi szövetkezetekből. Eltekintve attól, hogy egy a falusi szövetkezetek, mint a *Hangya* alkalmazottainak legértékesebb és a munkához hozzáedzett nagyobbik része most a csatatéren teljesíti hazafias kötelességét, ami egymaga elegendő lett volna ahhoz, hogy a népélezés kifogástalan voltának biztosítására hivatott szövetkezetek működése megbénuljon, az áldozatkészségnek száz és száz más tanujével találkozhattunk az elmúlt esztendő folyamán a fogyasztási szövetkezetek körében.

Maguk a szövetkezetek külön hadikórházat tartanak fenn, résztvettek igen jelentékeny részben a hadikölcsön összegyűjtésének munkájában is. Ezek a /háborúval szoros összefüggésben álló hazafias teendőin kívül nagyon természetes, hogy a fogyasztási szövetkezeteknek tulajdonképeni munkája: a népélezés zavartalanságának biztosítása, a fogyasztás helyes mederben való kezelése sem volt meddő.

Ennek legfőbb bizonyítéka az, hogy az áruszállítás nehézségei dacára a *Hangya* forgalma ez évben sem csökkent, s meghaladta a 30 milliót. A működő szövetkezetek száma is szaporodott. 43 új szövetkezet kezdte meg működését. Gyarapodott ezenkívül egy a *Hangya*-nak, mint a köte-

lékébe tartozó szövetkezeteknek alap- és tartaléktökéje. Ezek kétségtelen jelei annak, hogy a nagy akadályok sem tudták hátráltatni a becsület talpatatán nyugvó szövetkezeti intézmények fejlődését. A fogyasztási szövetkezetek a történelmi nagy időkben is megállták helyüket és fényesen betöltötték hivatásukat.

Amíg a gazdasági vállalatok tulnyomó nagyrésze a panasz és a lemondás hangján nyilatkozik az elmúlt esztendőről, addig a *Hangya* évi jelentésében az önérték és a jobb jövőbe vetett bizalom hangja nyilatkozik meg. Ezt a hangot nem is sugalhatja más, mint a jól végzett munka öntudata, s ha majd a háború után a kitüntetések és jutalmakat osztogatják, bizonyára meg fognak emlékezni a fogyasztási szövetkezetekről is, amelyeknek legfőbb feladata az volt, hogy az itthonmaradottakat ne hagyják kiéhezteni, hogy az összetartást, az önbizalmat ápolják s a tehetőseket a haza érdekében való áldozatkészségre serkentsek. Számíthatnak a fogyasztási szövetkezetek tehát arra is, hogy munkájukról a történelem is meg fog emlékezni, mivel legjobban bebizonyítják azt, hogy létjogosultságukat s további fényes jövőjüket kétségbe vonni ma már igazán nem szabad.

Két csókért.*

Írta: Vértessy Gyula.

I.

— Kénytelen vagyok, asszonyom, a kastélyt is lefoglalni, mert az embereimet nem tudom mind a melléképületekben elhelyezni. A szabadban pedig az orosz ősz már egy kicsit hűvös.

— Felesleges mentegetőzés, százados ur! — Az elfoglalt ellenséges területen a hódító az ur — felelte gögösen, rossz néveléssel az asszony — és azt csinálja, amit akar.

Ez első, nem valami nagyon barátságos be-köszöntő párbeszéd óta Perényi kapitány jóformán alig látta a háziasszonyát. Az megkérdezte ugyan, parancsolja-e a kapitány ur, hogy ő is a tiszturakkal etkezzék, de a kapitány természetesen visszautasította, hogy a világrt se akarja ezzel a reá nézve bizonyára kellemetlen dologgal terhelni, ám-bár tagadhatlanul kedves lenne...

— Ugyan kapitány ur, ne udvariaskodjál ezzel a gögös muszkával. Kell a fenének, hogy velünk ebédeljen — fortyant föl Dercsy hadnagy.

— Ránk se néz, úgy bánik velünk, mint valami rossz kutyával, akit száz lépésre kell elkerülni és mi...

— És mi — kedves Török öcsém — megmaradunk udvarias, gavallér magyar férfiaknak. Mondd meg az asszonyodnak — folytatta megkezdett beszédét az inashoz, aki törte valahogy a német szót — hogy ámbár kedves lenne, ha velünk lehetne, de iránta való kiméletből lemondunk róla. Hát gyerekek — fordult azután a hadnagyhöz és a tiszthelyetteshez, — ti rossz néven veszitek egy orosz asszonytól, akinek az ura ellenünk

harcol, hogy nincs magánkívül a boldogságtól, mikor minket itt lát?

— No, hidd el kapitány ur, hogy egy magyar uriaszony, ha orosz tisztet kerülnének a kastélyába, amit ne adjon az Isten, hát másképp bána velük.

— Eh, rongy népség ez az orosz! A férfia is, meg az asszonya is! csunya fajzat!

— Persze, nem lett volna csunya fajzat ugy-e, ha udvarolhatt volna neki, kedves kis öcsém?

— Ó, eszembe se volt — mentegetőzött a tiszthelyettes.

— Nono, láttam, amit láttam. Mikor tegnap lennt sétált a gyerekeivel a parkban, utánok mentél, de hamarosan visszakerültél.

— Nem is lehet vele beszélni. Némétül alig ért.

— Azt hiszem én, hogy csak azt nem érti meg, amit nem akar megérteni.

— Csak mehetnének már innen! Unom ezt a rostokolást — s szava bizonyítására nagyot ásított Dercsy hadnagy. Mit gondolsz, kapitány ur, meddig lógunk meg itt?

— Mig vissza nem hívnak! Tudod, hogy mi volt a tábornok parancsa: további intézkedésig az előretolt két század ott marad, figyelő állásban, állandóan patrouillirozva a környéken.

— Mi a fenét patrouillirozunk itt, ahol nyoma sincs az ellenségnek? Tegnap is tulmentünk a kraszofjevi magaslatokon is és sehol semmi és senki.

— A tábornok bizonyára tudja, miért küldött ide? Nekünk nem kell tudni. Különben azt hiszem, kár panaszkodnotok, mert itt csak mégis jobb, mint a fedezékekben. Nem gondoljátok?

Hanem azért bizony a kapitány is szivesen ment volna odébb. Elvégre, gavalléros gondolkodású embert bánt az a tudat, hogy egy asszony-

nak terhére van s kellemetlenséget szerez neki. Még ha az asszony orosz asszony is, és még ha kiállhatatlan is. Meg azután ha háború, hát legyen háború! Azért jöttek, hogy verekedjenek, nem hogy orosz kastélyok parkjaiban játszanak orosz kis kölykökkel.

Most is, eléggé szégyenli a kapitány ur, de kint hever a kertben, a pázsiton és játszik a két kis gyerekekkel, a kis Mikulával meg Szónyával. Valami nagy várkastélyt rak össze nekik játékkockákból; azután meghintáztatja őket a kifeszített függőhálóban; mindezek befejezésül pedig fogócskát játszik velök. Ő se érti a gyerekek egy szavát se, azok se értik az övét, és mégis úgy megértik egymást és olyan szeretettel néznek egymásra.

Épp olyan idők lehetnek ezek is, mint a kapitány gyerekei. Azok is talán így hancuroznak most otthon a kis kertjükből, abban a nagy tisztaparti, alföldi városban. S mig egyik kezével simogatja a Szónyácska selymes, szőke haját, azalatt a kis Mikula csókolgatja a másik kezét. Talán azt hiszi, hogy hogy az édes apja jött haza.

Mikor a kertből mentek kifelé, találkoztak az édes anyjukkal, aki az udvaron valami parasztféle emberrel beszélgetett. Amint látta jönni a gyerekeit a kapitánnyal egy pillanatra mintha jóságos, szelid tekintettel nézett volna rá, de a következő pillanatban, szinte durván rántotta magához a gyerekeket és oroszul szidta őket. A kapitány nem értette, de sejtette, hogy azért, hogy vele voltak és menteni akarta szegénykeket.

— Én vagyok az oka nagyságos asszonyom. Én hívtam őket. Bocsásson meg érte!

— Ugyan kérem, csak nem járja, hogy önként legyennek a terhére az én gyermekeim! Én kérek bocsánatot.

A parasztember, aki levett kalappal állt az

* A Társaság-ból szerző engedélyével.

gozzék, legyen részese sok-sok örömmel s megnyilvánulást egységes nagy bizalom legyen erőssége...

A közgyűlés mind a két beszédet osztatlan tetszéssel fogadta.

Ezután a főjegyzői állás betöltése került sorra. A kijelölt bizottság első helyre Huszár Gyula zirczi főbíró, második helyre Bibó Károly első aljegyzőt, tb. főjegyzőt jelölt. Névszerinti szavazással Bibó Károly 120 szavazattöbbséggel győzött.

Az enyingi főbírói állás betöltése is nagy érdeklődést keltett. A megyebizottsági tagok nagy többsége a vármegyének egyik régi, érdemes tisztviselőjét, Körmendy Béla zirczi szolgabíró utódjává jelölte.

Ezután a fokozatos előléptetés alapján első aljegyzővé dr. Horváth Lajost, második aljegyzővé Keczer Imrét, harmadik aljegyzővé Bottka Istvánt, negyedik aljegyzővé dr. Porubszky Elemért választotta meg a közgyűlés egyhangulag.

A tárgysorozat többi pontját a következő napokban intézte el a törvényhatóság...

Jászi és a magyar faj. A föld fia, az egyszerű falusi földmivelő nép már eddig is meghozta a maga nagy áldozatait vérben és pénzben, de amikor az egész világ csodákat mesél a magyar katonai vitézségéről és a magyar nép áldozatkészségéről, akkor vérlázítóan azért kesereg Jászi Oszkár lapja, hogy: „megint divatba jött a magyar paraszt dicsőrete, már megint odavannak a gyönyörűségtől a magyar faj kiváló nemzetfőntartó hadiképességeinek magasztalásában.” A magyar nép dicsőrete faj a páholyok lapjának, nem pedig az, hogy pl. a hadikölcsön jegyzésben és áldozatkészségben éppen azok maradtak el, akik vagyunk révén a magyar államelőnyeit és áldásait élvezik. Vád illeti elsősorban a hadseregszállítottakat, akik horribilis összeget nyerne vállaltaik s bár ők teszik zsebre a háború tiszta hasznát, a jótékonykban csak neveléses szerepet játszanak. Nem beszél a H. Sz. a páholyoktól devalutált pénzintézetekről, melyek ma is 20—22 százalékot fizetnek a részvényeseknek, de abból alig jut valami jótékony célra.

Bármennyire fáj is Jásziéknak, mégis csak azt hangoztatjuk, sőt a tényekre hivatkozva állítjuk, hogy a nemzetfőntartó erőt a falusi magyar nép képviseli, hogy — amint egyik államférfi is elismerte — a háboruban a magyar mezőgazdaság tette a legnagyobb szolgálatot, amennyiben a földmivelő nép adja a legegészségesebb, legkitartóbb, a fáradalmak és nélkülözések elviselésére legkedveltebb katonákat. A mezőgazdasági osztály szolgálattal az élelmiszert és igaerőt oly mennyiségben, hogy abból még szövetségeseinknek is tudunk juttatni.

A mezőgazdaság fontos szerepét csak most kezdik beismerni. Eddig a liberális kormányok évtizedek óta nagyobbarányú földbirtokpolitikai intézkedést nem fejtettek ki, egyszerűen nem törődtek azzal, hogy népünk 66%-a földmiveléssel,

- Ha tehetem: ezer örömmel.
- Menjének el innen még ma délután. Ha lehet: mindjárt. Okvetlenül este előtt.
- Nem értem, asszonyom.
- Ne akarjon magyarázatot, de hallgasson rám.
- En katoná vagyok, aki azt a helyet, a hová kiharancsoltak, el nem hagyhatom.
- Akkor se, ha azon a helyen ok nélkül lemeszáróltatja magát is és a csapatát is?
- Még kevésbbé értem.
- A kraszolevi erdőn túl a mi seregünk közeledik. A negyedik hadtest két ezrede. Ma éjjel csak az én jellemre várnak s bekerítik a kastélyt. Önöket vagy lemeszárólják, vagy elfogják.
- A kapitány a kardjához kapott s felhördült: — Ah, hát árulás!... Ajjáság!... Az a gazember, kém volt. Az a buta paraszt! Annak árult el minket!
- Az asszony nyugodtan folytatta: — Jogom lett volna el is árulni önöket. Hiszen ellenségek. Az nem lett volna aljasság. Talán inkább ez aljasság, az én hazámmal szemben, hogy megmentem önöket.
- De hát akkor miért teszi? Gyűlöl minket és megment mégis?
- Magát már nem gyűlölöm. Mióta megcsókolta a gyermekeimet. Ezt a két csókot nem adhatom vissza a maga gyermekeinek — hát visszadom nekik érte az apjukat...

mezőgazdasággal foglalkozik. Nem törődtek azzal, hogy a nemzetfőntartó keresztény magyarság gyarapodik-e, szegényedik-e, pedig józan, intenzív állami földbirtokpolitikával elsősorban a nemzet gerincét kellett volna erősse és boldoggá tenni. E helyett kemény harcot kellett vívnia a megsemmisülés ellen, amikor az ipar és kereskedelem érdekében a külföldi terményeknek nyitották tág kaput.

A háború megtanított bennünket, hogy nekünk elsősorban mégis csak agrár állammak kell lennünk s azért megvagyunk győződve, hogy ezután a dédelgetett, pazarul szubvencionált nagyipar és kereskedelem mellett a mezőgazdaság se lesz mostoha gyermeke a kormányoknak, hanem méltányolni fogják szolgálatait. A háború után meg kell tehát teremteni a virágzó, erős, gazdag mezőgazdasági államot, védeni, erősíteni, támogatni, szabaddá tenni a nemzet gerincét, a földmives osztályt, mert a magyar állam egész jövője, fennmaradása függ az egészséges és helyes irányú földbirtokpolitikától.

S reméljük is, hogy e történelmi világfordulatban, amely új világok kapuit tárja ki, a háború tanúsága meg fogja hozni a magyar földmivesszolgálati tiszteletét, a mezőgazdaság virágzását, ezzel együtt a magyarság fennmaradásának biztosítását, a magyar név dicsőségét és nemzeti erő soha nem látott tündöklését a második ezer évben.

Mindezeket csak azért tesszük szóvá, mert fájó, hogy akadt Magyarországon ember, aki a nép nagy rétegének áldozatkészségét ennyire kevésre becsüli.

Háborus-estély.

Négy előkelő vendégművész közreműködésével rendezte a veszprémi *Szinpartoló Egyesület* a színházban harmadik háborus-estélyt a hadbavonult, elhalt veszprémiek özvegyei és árvái alapja javára mult vasárnapon.

A közönség teljes mértékben méltányolta a Szinpartoló Egyesület nemes emberbaráti törekvését és nagy számmal jelent meg a hangversenyen, amely elsősorú művészi élvezetet nyújtott. Az előnyösen megrövidített műsor minden számát elismerő tapsokkal jutalmazta a lelkes közönség. Kivált Kresz Géza hegedűművész, a bucaresti zeneakadémia jeles tanárát tüntette ki elismerésével. Kresz Géza művészetét előtűnt már nem ismeretlen. Ezelőtt hat évvel járt itt nálunk és már akkor is szeretetbe fogadta a veszprémi közönség s most, hat esztendő múlva, mikor művészi fejlődésének magasztalára érve, művészetének érett gyümölcsöt tartva élénk, e szeretet csak megátványozódott. Műsorának minden egyes számával valódi lelki gyönyörűséget szerzett hallgatóságának. *Beethoven* hatalmas hegedűhangversenyével kezdte meg műsorát. E remekmű mind a három tetelét (Allegro non troppo. Larghetto. Rondo.) teljes mélyen elmélyedéssel, tökéletesen interpretálta. A farszto művet érdeklődéssel hallgatta, áhitattal élvezte közönségünk. Ugyanily művészi hatással adta elő *Goldmark* (Aria), *Dvorák* (Humoreszk), *Paganini* (Caprice), *Kreisler* (Caprice Viennois), *Brahms*-*Joachim* (Magyar tánc), *Sarasate* (Cigány dalok) szerzeményeit. *Kresz Géza* boszorkányos technikájával, tónusának fényével, színevel, melegével, művészi felfogásával és közvetlen, de magával ragadó egyéniséggel teljesen meghódította hallgatóit, aki gazdag műsorát meg is tetézte.

B. *Liszt* Mária hangversenyénekéző különösen *Schubert* (A kíváncsi) és *Noreda* Károly (Piros rózsák) dalaival ért el nagy hatást.

Mindkét előadó művészt *Tarnay* Alajos, régi kedves ismerősünk kísérte zongorán. *Tarnay* művészetét fölüléges újból méltatnunk. Ő a legjelesebb magyar kísérő művész.

Szász Károly két pompás háborus költeményét olvasta föl rendkívüli tetszés mellett. A Turi uram történetével és a Két honvéd című költeményével egyaránt elragadta hallgatóságát.

A minden tekintetben sikerült hangversenyt a Veszprémi Dalegyesület férfikarának énekzámait (Magyar király induló Huber Károlytól; Rákóczi induló) nyitották meg és fejezték be. Derék dalosaink *Gad* Sándor pompás vezetésével derekasan állták meg helyüket.

Kresz Géza hegedűművész és B. *Liszt* Mária hangversenyénekéző, a jótékony célra való tekintettel, semmitélen tiszteletdíjat sem fogadtak el s így a harmadik háborus-estély tekintélyesebb összeggel gyarapíthatja a hadbavonult és elhalt veszprémiek özvegyeinek és árváinak alapját. (Dr. pj.)

A háború a tárgyaló teremben.

Mindenen meglátszik a háború. A levegő is tele van a háborúval. Suttymban kovályognak hírek. Ez volt a háború-oka, az volt a háború oka. Most ez történt, most az történt. Látnak az emberek, hogy valami rettenő hatalom nyomja a világot, amely nagyobb ur mindennél, a szolgabírónál is, a csendőrnél is, a rendőrnél is nagyobb ur. Ebben az izzó, lüktető, bizonytalanul látszó légkörben, szűkös gondolat világában az egyszerű ember azt hiszi, hogy ha most háború van, akkor többet szabad, sőt van olyan is — különösen az iskolai és családi feyelem természetes lazulása folytán — aki azt hiszi, hogy most mindent szabad tenni. Bizonyos anarchisztikus, nihilisztikus spórák (hála Istennek még csak spórák!) kapnak létfeltételükhez alkalmas talajt. Az újságok híreibe olvasható tömeggyilkolások egyesek szűkös lelki világát megmetétyezik és — ven emberek is szereznek legálább egy főber pisztolyt.

Ma hatása is van és lesz — sok egyéb között — a háborúnak. Bizonyos betegségek egyenesen letűnnek a színterőről és jönnek mások helyükbe. Így például a köszvény — amely a sok marhahús evés eredménye szokott lenni — nem sokára fölveszi a néhai nevet, most a marhahús kilója 3—3,20 K amig van. A régi jó csömör, ez a speciális magyar betegség szinten jobbjétre szenderül, mert a disznóhús kilója ha — van — 3 K és a zsiré 4—4,40 K. A gyomorhaj átalakul. Eddig a tulságos táplálkozás volt a baj, majd a kevés táplálkozás lesz a baj. Az előbbi drága betegség volt és Karlsruhban enyhült, az utóbbi is elég drága, de ha kiút a tavasz ez is enyhül. Ellenben jön új betegség. Ezt a szlav kultura első gyümölcse hozza, egy alkalmatlan vendég. És a betegség a kiütéses tifusz. Ebből nehéz kivakarózni. A neurasténia is terjedni fog. A gond a liszt miatt, a drága, a pótolhatatlan liszt miatt. (Liszka nevű kedvesét Lisztának hívja majd az ember a hódolat nagyobb fokának kifejezése okából.) Stb. stb.

Ebben a milióban keletkeztek azok a bűnyűgyek, amelyeket a mult heten tárgyalta a törvényszék.

1. **A fa.** Rudi József szegény kocsis ember. Fát fuvaroz a gazdájának. Amint tereli fáradt lovait, didereg a hidegtől. És eszébe jut, hogy már néhány hét múlva rekruta lesz, ott kell hagyni az asszonyt és a 4 kis családát. Pedig még itt a tél. Egy falat kenyeret tán tud szerezni az asszony. De hát, Pápan, miből vegyen? Majd kékre fázik a kis Jóska, meg a kis Marcsa! Mennyi fa van ezen a kocsin! Hát még ahonnan hozta és ahová viszi! Ej, mit! Le dob még négy hasabot az ut árkába. Este majd hazaviszi. Lopás. Rajtérés. Tárgyalás. Büntetés. (8 nap).

2. **A krumpliszár.** Ez is a hideg okából került a bíró elé. Szegény zöllérrasszony, ura hadbavonult. Drága a tüzelő. Az uraság tagján kocsiszámra van krumpliszár. A bérés gazda megengedi; vigye el, ha kell, akár mind. Az urasághoz megy egy másik szegény ember. Az uraság is azt mondja. És most a két szegény familia, jussát nem engedve, összevész. A krumpliszáron. Rucisné kést ragad és megszurja a másik szegény varjút, mely a téli avaron el akarja vinni az értékes, a drága krumpliszárt.

3. **A gabona.** Fialai síhedereknek az okos falusi apa nem sok pénzt ad, mert ugys a kocsmába viszik. Mert ők már legények és kocsmázni kell. A kocsmá annyit, mint kultura. Az a kaszinó, az a bálterem, ott hall, lát az ember. Am oda pénz is kell. Jól van. A magtárból lop a suhanc buzát, rozst, zabot és viszi ahhoz, aki megveszi. Olcsón adja és megveszi egy öreg nő, Körmendi Margit. Mert a gabona drága, mert az urfik olcsón adják és mert ez jó kerestetnek látszik. (1 hónap).

4. **Az adósság.** A vaskereskedő szorítja a kovácsot. Ő nem vár. 400 korona nagy pénz. Fizessen vagy csuffa teszi. A kovács, Hartmann Jónás, elmegy a szomszédba kölcsön kérni. Nincsenek a szobában. Tudta hol áll a pénz. Elvesz 450 koronát és kifizezi a kereskedőt, abban bizván, hogy mire észreveszik, visszateszi, mert vár pénzt a bátyjától. Előbb észrevették. (1 hónap fogház).

5. **A szappan.** Borsodmegyéből eljön az asszony Kenesére, a katona urához. Szegények, mint a templom egere, mint a szárke fázós verebek télen. A katonaférfi menázsija és lénungja mellé keresni kell. Markó Mária keres is. Mos az ura bajtársaira. Szűkös a kereset. Drága a szappan. A szállásadó jómódu. Van szappana is. Elvesz belőle, de elvesz egy abroszt is. Addig pró-

— **Korlátolt csomagszállítás.** A soproni postaigazgatóság lapunkhoz küldött hírdetményében közli velünk, hogy a csomagtorlódásokra tekintettel további intézkedésig csütörtöki napokon Budapestre, vagy Budapesten át irányítandó csomagokat a szükséges csomagok és élesztőt tartalmazó küldemények kivételével a posta és távirdahivataloknál nem vesznek fel.

— **Földbirtokosaink** figyelmébe ajánljuk dr. Keleti és Murányi cégnek mai hírdetését, mely a tavaszi vetés és az idei aratás érdekében fontossággal bír.

— **Hadisegély-bélyegeket vásároljunk.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a hadjáratban elesettek özvegyeinek és árvaiknak segélyezésére „Hadisegély bélyegeket és árvaiknak két (2) fillér” felirattal ellátott postai levelezőlapok és zárt levelezőlapok forgalombahozatalát határozta el. A levelezőlapok mindegyike után — úgy mint a postai hadisegély-bélyegeknél — az eladás alkalmával a levelezőlap értékén kívül a vevőtől még 2 fillér fog beszerezni. A hadisegély-levelezőlapok közül az a) 5 filléres levelezőlapot és a 10 filléres zárt-levelezőlapot minden postahivatal, postahelyi önkéntesség és postai értékckikarúsító; b) az 5 filléres választos levelezőlapot, a 10 filléres nemzetközi levelezőlapot és a 6 filléres zárt-levelezőlapot csak a kincstári és az azok székhelyén működő nem kincstári postahivatalok árussítják. A közönség hazafias és emberbaráti kötelességének tesz eleget, ha levelezési lebonyolításához ezen hadisegély-levelezőlapokat minél nagyobb mértékben használja fel.

Gazdasági intéző bizottság.

A veszprémi vármegyei gazdasági intéző bizottság márc. hó 1-én ülést tartott. A gyűlésen dr. Véghegy Kálmán alispán elnökölt, dr. Bibó Károly főjegyző pedig az előadó volt.

A bizottság Hunkár Dénes, dr. Magyar Károly, Mohácsy Lajos, Holtschen Karoly, Kiss József, Keresztes Gábor és Nagy Ádám Mihály felszólalása után az alább közölt intézkedések fogantatását tartja szükségesnek:

1. A vármegyei gazdasági intéző bizottság, miután nincs kizárva az, hogy a gazdasági munkálatok zavartalan végzése nem mindenütt lesz a most rendelkezésre álló eszközökkel biztosítható, az esetleges zavarok és fennakadások megelőzése és elkerülése céljából felkéri a vármegye főjegyzőjét, mint a vármegyei gazdasági intéző bizottság elnökét, hogy az 1914. évi L. t.-c. 5. §-ában jelzett munkálatoknak esetleges elvégzésére a személyes szolgáltatásnak és a közérőnek Veszprémi vármegye területére való igénybevétele tárgyában a m. kir. földmivelésügyi minisztertől a felhatalmazást már most kérje ki.

2. Szükséges, hogy a hadba vonult gazdasági szegedményes családok hátramaradott családtagjai a vármegye egész területén egyenlő elbánásban, vagyis a következő javadalmazásban részesüljenek: lakás, tűzifa, állattartás és a hadba vonult részére járó gabonajárandóság fele, ezzel szemben az asszonyok hetenként legalább három napot kitévő munkát tartoznak a gazdaságban végzeni. Aki ezen kötelezettségének eleget nem tesz, úgy azt a munkaadó az illetékes községi vagy körjegyzőnél jelentse be, ki is az államsegély egészben vagy részben való megvonása tárgyában az illetékes hatóságnál előterjesztést tesz.

3. A községi és körjegyzőségi gazdasági bizottságok a következő elemek bevonásával alakítandók meg: a községi, illetve körjegyző elnökléte alatt: a lelkészek, tanítók, a nagyobb birtokosok, a községi előjáróság tagjai, ezenkívül két kispáza és két zsellér.

4. A községi, illetve körjegyzőségi gazdasági bizottságoknak házról-házra járás útján meg kell állapítani, hogy van-e minden birtokosnak elegendő vetőmagja és a mezőgazdasági munkák végzéséhez elegendő munkaereje. Össze kell írniok a le nem szerződött és földdel nem bíró munkásokat nemre való tekintet nélkül, ennek megtörténte után a gazdasági bizottságok megállapítják, hogy az egyes községekben van-e elegendő szabad rendelkezésre álló s az összes gazdasági munkálatok elvégzésére szükséges munkaerő. Erről a járási főszofigabirónak jelentést tesznek s amennyiben munkáshiany mutatkozik, a további intézkedések megtételére a járási főszofigabirót felkéri.

5. Minthogy előreláthatólag több helyen be fog állani annak eshetősége, hogy az igaerővel egyáltalában nem, vagy csak kis mértékben rendelkező földtulajdonosok, a megfelelő vagy éppen főlis

számu igaerővel rendelkező földtulajdonosok igaerőjét lesznek kénytelenek igénybe venni s mint-hogy már most is észlelhető, hogy a mezei munkánál alkalmazott napszámok a napszámber követeléseket illetőleg, az aratást és cseplést pedig részről elvállaló munkások az arató és cseplő rész illetőleg a munkaadókkal szemben *ülkövetelésekkel* lépnek fel, a vármegyei intéző bizottság szükségesnek tartja, hogy a községi és körjegyzőségi gazdasági bizottságok véleményének és javaslatának előzetes meghallgatása mellett a járási, illetve városi mezőgazdasági bizottságok az érdekelte gazdaközönség minél szélesebb mérvben való bevonása mellett a kézi férfi és női napszám értékét élelemmel és élelem nélkül, továbbá a kettős és egyes igaerőnapszám értékét, valamint az arató és cseplő rész nagyságát járásonként megállapítsák. Ugy a munkaadóknak, mint a munkásoknak érdekében áll azonban, hogy ezen megállapítás lehetőség a vármegye egész területén egyöntetű legyen, miért is kívánatosnak tartja a vármegyei intéző bizottság, hogy mielőtt a járási és városi mezőgazdasági bizottságok ezen kérdésben véglegesen döntenének, lépjenek egymással összeköttetésbe s lehetőleg az egész vármegye területét illetőleg egyöntetűen határozzanak. Természetes, hogy a helyi bizottságoknak és a járási és városi mezőgazdasági bizottságoknak az irányító határozatait csak akkor fogják a kellő eredményt meghozni, ha a hozott határozatok és megállapodásokhoz való alkalmazkodást a *munkaadók összessége magára nézve kötelezőnek ismeri el.* Az aratási és cseplési szerződések megkötésénél az eddigi arató és cseplő részek volnának általánosságban megtartandók s inkább egyéb melékjárásokban tehetnének a munkaadók a jelenlegi rendkívüli viszonyok által indokolt s a helyi viszonyoknak megfelelő engedelményeket. Minden készpénzfizetés, vagyis napszámfizetés ellenében teljesítendő gazdasági munkának pedig, mivel azok teljesítése az eddig fennállott napszámberék mellett kizártnak mondiható, az összes mezőgazdasági napszámoknál egyöntetűen 20%-os áremelkedés lenne megállapítható. Természetesen a napszámberék időszakonként, vagyis külön a tavaszi, nyári és őszi időszakra lesznek megállapítandók.

6. Az aratási és cseplési szerződések megkötésére nézve ugyancsak a vármegye egész területét illetőleg egy általános záros határidő lenne megállapítandó. A határidő leteltével a hiányzó arató- és cseplőmunkásokat munkaadóknak a le nem szerződött helyi munkások mellőzésével elsősorban a megállapított aratási és cseplési feltételek mellett a m. kir. földmivelésügyi miniszter által nyilván tartott s más vidékre elszerezendő hajlandó mezőgazdasági munkások közül kellene fel fogadni. Ha pedig ez sem vezetne eredményre, úgy előáll az 1914. évi L. t.-cikk 5. §-ában biztosított mód alkalmazása.

7. Hogy az 5. és 6. pontban javaslatba hozott intézkedéseknek kellő eredménye legyen, a vármegyei gazdasági intéző bizottság felkéri a vármegye alispánját, hogy az 5. és 6. pontban foglaltak értelmében, illetve, hogy az annak alapján történt megállapodásoknak közigazgatási uton is szankció legyen szerzhető, a földmivelésügyi kormányhoz intézzen sürgős feliratot.

8. Azokat, akik az eddigi tapasztalatok szerint magukat aratási és cseplési munkálatok vállalása által szociális rendszerint fenntartani s kik ily munkálatok végzésére le nem szerződtek, a megállapított határidő leteltével r. t. városok polgármesterei, a községi és körjegyzők összeírják. *Ezt a jegyzéket azután a vármegye alispánjához be-terjesztik abból a célból, hogy a vármegye alispánja az ily egyéneknek hadimunkára való elvitele s helyettük hadimunkára elvitt s mezőgazdasági munkával foglalkozó polgári egyéneknek a harctérről való visszarendelése tárgyában a honvédelmi miniszterhez előterjesztést tehessen.*

9. Nincs kizárva annak lehetősége, hogy a kapás növények megmunkálása sok helyen nehézségekbe fog ütközni. Tehát azok, akiknél a kapás növények megmunkálása egész mértékben biztosítva nincsen, a kapás növénytermesztést a folyó évben redukálják s inkább a kevesebb kézi munkaerőt igénybe vevő kalászos növényekkel vessenek be nagyobb területeket. A kapás növénytermelés, főleg pedig a burgonyatermelés redukációjára azonban figyelmet kell fordítani az oly vidékeken, melyek termékeikkel városok nagyobb fogyasztó közönségét vannak hivatva ellátni, mert ily vidékeken azután a burgonyatermelést a szükséges mérvben még áldozatok árán is fenn kell tartani.

10. A vármegyei gazdasági intéző bizottság

felhívja a helyi gazdasági bizottság figyelmét arra, hogy különös figyelemmel kísérjék, vajjon hatóságuk területén a kézi és igaerő teljes hiányában nem marad-e kispázák tulajdonában termőföld művelés és így termés nélkül. Ha pedig találnának ily földterületeket, azok megműveléséről a tulajdonosok hozzájárulásával akár felelendszer, akár pedig bérbeadás útján saját hatáskörükben gondoskodjanak. *Ezen a terepen mutatkozik s vár a legszebb feladat különben a nagyobb földbirtokok tulajdonosaira, kik még a mostani nehéz viszonyok között is leginkább rendelkeznek megfelelő kézi és igaerővel s leginkább nyújthatnak segédkeztet az ily végszükségbe jutott kisgazdáknak, kik a munkához nyújtott előleget nem fogják ajándéknak tekinteni s az idők jobbrafordultával a nekik segítségét nyújtó jobb munkaerőt természetben minden esetre vissza is fogják szolgálni.*

11. Hogy pedig egy talpalatnyi termőföld se maradjon a folyó évben termés nélkül, a vármegyei gazdasági intéző bizottságának az a nézete, hogy a földtulajdonosok s bérlok a folyó évben feltétlen az ugarföldet is vessék be.

12. A hadifoglyoknak aratási és cseplési munkálatokra való igénybevétele nézve értesíti a vármegyei gazdasági intéző bizottság a községi és körjegyzőségi gazdasági bizottságokat, hogy az eddigi rendelkezések szerint azokat csak 200-as csoportokban adhatók ki, így tehát azok még a középirtokosok által is csak szövetkezve alkalmazhatók. Veszprémi vármegye gazdasági egyesülete azonban a földmivelésügyi m. kir. miniszterhez felterjesztést intézett s azt kérte, hogy a hadifoglyok az aratási és cseplési munkák végzésére kisebb csoportokban, nevezetesen 20-as csoportokban is alkalmazhatók legyenek.

13. A vármegyei gazdasági intéző bizottság, hogy a kapás növények megművelésénél a kézi munkaerő lehetőleg a kispázáknál is gépekkel pótolassék, felkéri a vármegye alispánját, hogy a mostani nehéz viszonyokra való tekintettel a földmivelésügyi kormánytól a kispázák részére a kapológépek beszerzésére céljából államségiyit kieszaközölni sziveskedjék.

14. Minden körülmények között, de különösen a mostani rendkívüli viszonyok közt, midőn a női munkaerő is a legnagyobb mértékben igénybe lesz véve a mezei munkák végzésénél, feltétlenül szükséges, hogy faluhelyeken a mezőgazdasággal foglalkozó nép gyermekei napközben megfelelő felügyelet alatt álljanak és megfelelő gondozásban részesüljenek. *Ez legjobban elérhető a napközi otthonok létesítése által.* A vármegyei gazdasági intéző bizottság tehát felkéri a vármegye alispánját, hogy minden községben, lehetőleg azonnal, a tanév befejezésével pedig az iskolák felhasználásával feltétlenül napközi otthonok létesítését kötelezőleg rendelje el. A költségeket a községek fedezik.

15. A vármegye gazdasági intéző bizottsága a m. kir. földmivelésügyi miniszter 2800. érn. 1915. számú leirata, valamint az itt közölt határozatok és javaslatok alapján a vármegye közönségéhez hrdmetényt bocsatott ki.

A vármegyei gazdasági intéző bizottság minden hó első felében Veszprémben, a vármegyei ház kistermében ülést fog tartani.

A háboru krónikája.

Március 7. A mai hivatalos jelentés nem ad hirt nevezetesebb eseményről. Lengyelországban az oroszok néhány előretörést tüzsergélünk meghiusította. A Kárpátokban folyik a harc. Délkeleti Galiciában átmenetileg nyugalom állott be. Szövetségünk Práznysz és Pionzk vidékén több orosz támadást az ellenség súlyos veszteségével visszavert.

A német csapatok tegnap is mindenütt visszaverték a franciák támadását. Ellentámadással a németek több helyen tért nyertek.

A német buvárhajók harca Anglia ellen tovább tart. Angliának elzárása a tengeren egyre nyilvánvalóbb. Az angolok egyáltalán nem törődnek a semlegességgel.

Március 8. Orosz-Lengyelországban tüzsergélünk több orosz előretolt állás elhagyására kényszerítette az ellenséget. Az oroszokat jelentékeny veszteség érte. A Kárpátokban több éjjeli támadást visszavertünk. 8 tisztet és 570 főnyi legénységet elfogtunk. Szövetségünk Lomza és Práznysz vidékén visszavert több orosz támadást. Rava környékén a németek sikeres támadásban elfogtak 3400 oroszot és 16 gépfegyvert zsákmányoltak.

A német csapatok tegnap is több helyen visszaverték a franciák támadását. Le Mesnilől

északkeletre a franciákat támogatásuk visszaverésekre a „legsúlyosabb” veszteség érte.

A Dardanellák bombázásának egyáltalán nincs akkora sikere, mint ahogyan az antant föltűnteti. Angol lapok már hangoztatják a nagy nehézséget.

Március 9. Orosz-Lengyelországban, Nyugat-Galicában, a Kárpátokban és Galícia délkeleti részében egyforma sikerrel harcolnak derék csapataink. Gorlice környékén áttörték katonáink az ellenséges lövészvonalak egyes részeit. Lupkov vidékén az oroszok makacs, nagy erővel folytatott többszörös támadása az ellenség „megsemmisítő veszteségével” megtört. Tegnap több mint 2000 foglyot ejtettünk. Szövetségünk több helyen visszaverte az oroszok támadását és 1500 foglyot ejtett.

A franciák újra és újra megkísérik a támadást. A Champagneban és a Vogézekben tovább folyik a harc. A németek több helyen visszaverték a franciák támadását.

Március 10. A mai hivatalos jelentés a legnagyobb elismeréssel szól vitéz katonáinkról, akik a Kárpátokban harcolnak. Hidegben és hóban, éjjel és nappal visszaverik a támadó oroszokat, akiknek egyre súlyos veszteséget okoznak. Az oroszok támadása mindenütt kudarccal végződik. Szövetségünk is az ellenség, súlyos veszteséggel visszavert több orosz támadást.

A német és a francia csapatok közt változatlan elkeseredéssel és szívóssággal folyik a küzdelem. A Champagneban és a Vogézekben még nincs vége a harcnak.

Március 11. Nyugat-Galicában, Gorlicétől délre csapataink ismét tért nyertek és több mint 200 orosz elfogtak. A kárpáti arcvonalon tüzettségünk kiverte az ellenséget egy megszállva tartott magaslati vonalból. Itt súlyos veszteség érte az ellenséget. Egy másik hadálás elfoglalásakor katonáink 300 oroszot elfogtak és sok hadianyagot zsákmányoltak. Délkelet-Galicában több ellenséges zászlóaljat vertek vissza katonáink, akik itt 190 oroszot fogtak el. Szövetségünk sikeresen küzd Észak-Lengyelországban.

A franciák február 16-án kezdték az új támadást, amellyel azonban ismét kudarcot vallottak. Veszteségük a harcokban 45.000 emberre tehető. A németek állása a Champagneban „szilárdabb, mint valaha”.

Az antant-hatalmak közt nem teljes az egyetértés a Dardanellák kérdésének megoldására nézve. A Dardanellák megtámadása veszteséggel és sok nehézséggel jár.

Március 12. Nyugat-galiciai és orosz-lengyelországi arcvonalunkon megtörtik minden ellenséges támadás. A Kárpátokban visszavertük az ellenség több éjszakai támadását és egy magaslat elfoglalásakor elfogtunk 2 tisztet és 350 főnyi legénységet. Nadvornától északra az ellenség üldözése közben 280 embert fogtunk el. Szövetségünk győzelmet aratott Augusztoz és Oszrolenka környékén. Az utóbbi hejyen 6 tisztet és 900 főnyi legénységet fogott el.

A mai hivatalos német jelentés angol csapatok támadásáról is hirt ad. Givenchynél a németek visszaverték az angolok egy előretörését. A Champagneban a franciák két támadását véresen visszaverték a németek. A Vogézekben folyik a harc.

A Pyreneusok körül.

— Irta: Zsigmond János. —

16

A szőlőtermelés.

Montpellier, Toulouse a jelentékenyebb városai ennek a vidéknek, melyen átutazva, mindenütt a szőlőművelést látjuk előtérben. A Rhone-vidék és általában Dél-Franciaország bortermei vidékei bőven szolgáltatják a jó vörös- és fehérbort, de különösen az előbbi. Itt mindenki bort iszik. A sör különlegesség számba megy és nem is valami jó, nem is igen értenek a kezeléséhez. Annyi és olcsó boruk van, hogy a legszegényebb ember asztaláról sem hiányzik a bor. Még borkereskedésekben is fél koronáért (50 cent) egy liter jó minőségű fehér- vagy vörösbor kapható. A vendéglői helyiségekben az ebédell és vacsorával együtt szokott járni a bor, sőt aki pensio-étkezést használ, az tetszés szerint meg is ismételheti. Nem is kénytelen itt a szegény ember a bor drágasága miatt a pálinkához folyamodni, ámbar a pálinkázásnak a nyomai is észlelhetők nem ritkán még ilyen kedvező bortermei viszonyok mellett is.

Dél-Franciaországban utazva, mindenütt a szőlőművelést látjuk előtérben. Mégis, más világ ez, mint

a mi bortermei vidékeink vonzó szépsége és kedélyessége. Ami elsősorban föltűnik az, hogy nem a hegyekre és azok lejtőire ültetik a szőlőt, hanem lapos szőlő ez mind, egészen másként művelve, mint ahogy a mi szőlőink vannak művelve. A karózásnak, kötözésnek itt nyomát se látni. Legfeljebb a gazdasodás ellen használják a kapát, de semmi egyéb gondozását a szőlőnek nem látjuk. A peronospora ellen azonban védekeznek, amit a buzogn alkalmazott gállicsal való permetezés mutat. Ugy nőnek a vészok, ahogy nekik tetszik. Minden egyes tőke valóságos bokornak tűnik föl össze-vissza hajló veszeivel. Mi szőlőnánk az ilyen szőlőműveléshez a mi magyarországi szőlősgazdáink!

Azért ilyen művelési mód mellett is jól megéri a szőlő, holott a fürtöket lombok takarják el a nap sugarai elől. A déli meleg nap'azonban így is érvényesül az érlelés terén, ugy hogy augusztusban már érett gerezdeket takarnak a szőlő lombjai.

Amint a szőlő művelési módja különbözik a miénktől, ugy a bortermei vidékek szőlői élete is egészen más, mint a miénk. Hiába keresnénk itt kedélyes szőlői élelet. Mig nálunk a szőlők barátságos kis hajlékjai második otthonát képezik a szőlősgazdának, addig itt egyáltalában nincsenek is ilyenek. Még valami kis buvóhelyről sincs gondoskodva, ahol meghuzhatnák magukat az időjárás viszontagságai ellen. A szőlő csak olyan számban megy, mint nálunk a gabonaföld, vagy a krumpli- és kukoricaföld.

A falvak.

Nemcsak a környező tájak messze vidékei teszik reánk ezt a benyomást, hanem maguk a falvak is. Köböl épült vakolatlan apró emeletes házakban lakik a francia paraszt. Az emeleten a lakás, alul a gazdaság számára szolgáló helyiségek. Néhol még a kézi malom is megvan, kiki otthon őrli meg gabonáját. Falvaik összbenyomása éppen nem kedvező hatást gyakorol a szemlélőre. Nincs meg a vonzó falusi egyszerűségük, ezt már rég elvesztették vagy talán sohasem is volt meg. Városias jelleg akarnak magukra erőltetni, de attól még nagyon messze vannak. Olyan se falu, se város benyomását keltik. Nincsenek itt se nyárfás, se jegenyés, se akáclobos falvak, mint nálunk. A mi falvaink fehérre meszelt apró házikói a fák lombjai alól mintegy hivatgatják, csalogatják már messziről az embert. A francia falu az ő erőltetett városias jellegével, formátlan emeletes házból álló, fátlan utcáival hidegen hagy bennünket, nem találunk benne semmi vonzót, annál kevésbbé poezist. falunak már nem falu, városnak még nem város. Olyasféle benyomást keltenek, mint a hiányosan, rozszulú és izléstelenül öltözött uriforma ember. Jobb benyomást tesz reánk mindig egy egyszerű falusi paraszt az ő természetes egyszerű öltözetével, mint az ilyen jellegtelen öltözött és minden izlést nélkülöző se ur, se paraszt módon öltözött ember.

IRODALOM.

* **Prohászka püspök könyve a háborúról.** Prohászka püspök „A Háboru Leike” c. most megjelent kötetében a háborúnak, mint világtörténeti tünetnek pszichológiájába akar belelátani. Maga a könyv egyike Prohászka Ottokár legérdekesebb és szelleme gazdaságát legcsodálatosabban tükröző műveinek. Végigfuttatott összes érzésein a háboru, mint borzalmaiban is páratlan életjelenség s Prohászka azzal a nagy kifejező erővel közli ezt másokkal is melyet írásban mindig megcsodálunk. Az excelsior parancsa és dallama hangzik ki a háboru dübörgéséből s Prohászka szellemének lényzóságával, idealizmusának üdítő erejével, képzeletének pazarságával segít az excelsior utjára és nyelvének zenéjével kísér, melyben ezáltal nem egyszer egy kráter, a háboruban kráterre vált világ morajlik. A kráterből kicsapó lángok égnek, lobognak e műben, néha füstöt is ontanak, de a hit világa mindig kicsap belőle. A szenvedő, diadal után vagyó ember és nemzet erőforrásává válhatik ez a kiállításban is előkelő könyv. Az „Élet” irodalmi válatát (Budapest, I. Fehérvári-ut 15.) kiadásában megjelent mű ára 4 korona és minden könyvkereskedés utján megszerezhető.

Anyakönyvi kivonat.

— 1915. február 23-tól márc. 9-ig. —

Születés.

Ónodi István kömvesség és Farkas Mária leánya Erzsébet r. kath. — Hornung Ferenc mérték-hitelesítő hivataloszoiga és Kungl Erzsébet fia Ferenc r. kath. — Budai Karoly csizmadiaiparos és Pap Erzsébet fia Kálmán r. kath. — Pruncznider János ké-

festőgéd és István Mária leánya Julianna r. kath. — Varga József napszámos és Máté Karolin leánya Terézia r. kath. — Kloó Adam fuvaros és Perger Terézia leánya Teréz Klára r. kath. — Kovács Dénes borkocsis és Jaksits Anna fia Dénes Sándor r. kath. — Auer Ferenc cipészgéd és Takács Mária fia halvaszületett.

Halálozás.

Fujfi Róza 12 hónapos r. kath. — Óhegyi Mária 1 hónapos r. kath. — Diamant Soma vaskereskedőgéd 26 éves izr. — Özv. Kocsis Jánosné Czukor Klára napszámosnő 63 éves r. kath. — Budai Kálmán 2 hónapos ref. — Penész Erzsébet háziasszony 15 éves r. kath. — Sziládi Mária 6 hónapos r. kath. — Venczel József földműves 76 éves r. kath. — Kovács József 5 hónapos ref.

Házasság.

Az elmúlt héten nem kötöttett.

Fogászati műterem

Veszprém, Rákóczi-tér 22. sz. Telefon 49. Inter-urban

Wellner Gyula

régí jóhírű fogászati műterme.
Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

**Foghuzás, fogtömés,
műfogak, fogsorok.**

A szájpaddás nélküli műfogak
speciális készítője.

Számatalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

**Tisztességes, szorgalmas
szobaleány felvétetik**
március 15-ikére
Rákóczi-tér 22. szám.
Fogműterem.

A Kisbirtokosok Országos Földhiteiintézete
ez évi rendes közgyűlését (melynek tárgyai: Az évi üzletredményről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések tárgyalása. A zárszámadások felülvizsgálása és az évi mérleg megállapítása. A tiszta jövedelemről való rendelkezés. A kilépés folytán megüresedett három igazgatótagsági hely betöltése. A felügyelőbizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása. Esetleges egyéb indítványok) f. é. április hó 11-én d. e. 11 órakor tartja meg Budapesten, V., Géza-utca 2. szám alatt.

Az alapszabályok 27. §-a szerint az intézeti adósok is tagjai lévén az intézetnek, magukat a közgyűlésen az alapszabályok 28. §-a értelmében törvényhatóságokent tartott gyűlésükön választott meghatalmazottjaik által képviselhetik, s záloglevélkölcsönök együttes összegének minden 500.000 K-ja után egy-egy képviselőt választhatnak, azonban kizárólag csak az intézeti tagok köréből.

Felhívattak ennelfogva Veszprém megye területén lakó intézeti adósok, hogy amennyiben magukat a fentjelzett napon tartandó rendes közgyűlésen képviselnetni óhajtják, az általuk összesen felvett 1,311.000 K-nyi záloglevélkölcsön után 2 képviselő megválasztása céljából dr. Kőszeghy József ügyvéd irodájában (a Veszprémi káptalan alapítványi pénztár épületében) 1915. év március 21-én d. e. 10—11 óra közti időben tartandó **választógyűlésen** megjelenni s részveteli jogosultságuk igazolására fizetési könyvüket magukkal hozni sziveskedjenek.

*Kisbirtokosok
Országos Földhiteiintézete.*

(Utányomás nem díjazatik.)

Ki tudja meddig tart a háború?

Eppen azért **mindenkinek érdeke**

hogy **cikkeit**

ott szerezzék be, ahol a legjobbat legegyszerűbben kapja. Női fehérneműket és férfi ingeket, lábravalókat legegyszerűbb

Rádnyál venni,

ahol a nagy készlet lehetővé teszi az olcsó és kényelemszerinti kiszolgálást. — Dívtáros retikülökből és pénztárcákból

állandóan

szintén nagy választékot találunk, ugyszintén kalapokban, gallérokban és dívtárcákban olyan készlet van, hogy bármilyen kényes izlést kitudunk elégíteni.

Rádi István és Tsa

Veszprém.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

veszprémi főügynöksége

elfogad tűz-, jég-, betörési, bal eset, szavatossági, élet- és járadék-biztosításokat.

A társaság a legrégebb és legnagyobb magyar biztosító intézet; — biztosítéki alapjai meghaladják a 210 millió koronát s így minden tekintetben a legnagyobb biztonságot nyújtják.

Irodai helyiség: Szabadi-utca 3. sz. földszint. Képviseli: **SULY LÁSZLÓ.**

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő

VESZPRÉMBEN

Ostromlépesó-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. **ORGONÁK** átalakítását és hangolását jutányos árban számítom. Iskolák részére **HARMONIUMOKAT** jó erős kivitelben készítek. **ZONGORÁK** javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Bakos Kálmán

fűszer- és csemegekereskedő
Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 55.

Ásványvíz nagy raktára!

Ajánlom friss töltésű ásvány- és gyógyvíz nagyraktáramat.

Az összes bel- és külföldi ásványvíz és gyógyvizek állandóan raktáramon vannak. Főraktára:

a szt. Lukács Kristály víznek,

rendkívül kedvelt szénsavas borvíz

eredeti porcelándugós üvegekben

2 lit. 1¹/₁₀ lit. 1 lit. 1/2 lit.
64 fill. 56 fill. 48 fill. 30 fill.

Főraktára: **Salvator lith savanyúvíz**nek, **Mohai Agnes, Giesshübli, Csízi, Petánci, Calsbadi, Marienbadi, Preblau, Bikszádi, Borszéki, Guber, Parádi, Halli** stb. stb. vizeknek.

KESERŰVIZEK.

A vizeket vidékre szállítva a csomagolás önköltségen lesz felszámitva. Nagyobb vételnél engedmény, ismételt adóknak előnyár.

Az összes fűszer-, csemege- ásványvíz- és háztartási cikkekéről a nagy árjegyzék bárkinek megküldetik.

Divat-értesítő!

Tisztelettel felhívom a n. é. hölgyközönség szíves figyelmét, hogy a tavaszi elegáns felöltő- és kosztüm-lapokat Berlinből és Budapestről beszereztem. Tekintve a husvéti ünnepek közeledtét, méltóztassanak a szükséges ruhákat minél előbb megrendelni, hogy kellő időre és akadálytalanul elkészülhessenek. Megérkeztek a tavaszi **divat szövet kollekciók** szép és finom szövet, bársony és és plüss tartalommal, mely az árak emelkedése folytán, a minőséghez képest megfelelő olcsó áron szerzhető be.

Cégemnél a legsikkesebb szabású

és elegáns, finom izléssel kiállított ruhák, felöltők, teljes kosztümök, plüss, bársony, selyem és szőrme-kabátok, minden szabás és fazon kiállítás terén a legmagasabb igényeknek megfelelően készíttetnek, mely szerint a n. é. hölgyek teljes bizalmát kérve, mielőbbi számos rendeléseket várva.

Vidéki hölgyek 1 napon 2-szer lepróbálhatnak bármilyen ruhadarabokat. Hölgyektől hozott szövetekből ruhák jutányos áron készíttetnek. Fazondij 36 K-tól feljebb.

— Gyors és pontos kiszolgálás. —
Teljes tisztelettel:

PAÁL LAJOS (volt bpesti elsőrendű szabász)
női divatüzlete, **Veszprém.**

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

Országos érdekek

hogy az ideai termés fényesen sikerüljön, kötelessége tehát minden földbirtokosnak a tavaszi vetést idejekorán kártevések ellen megvédeni. A vetőmagnak ellenségei a varjúk, egerek, hangyák és az űszög, melyek ellen biztos védelmet nyújt a kitünő

CORBIN

csávázó-szer, mely 8 év óta bevált, miként azt tudományos intézetek, valamint gyakorlati gazdák alapos kísérletei hitelesen bizonyítják. A Corbin nem befolyásolja a vetőmag csirázó képességét! Buza, rozs, árpa, zab, kukorica, répa, kender konyhavetemény stb. magjainál alkalmazható egyaránt kitünő eredménnyel. **A jelenleg drága kékkövel való csávázás, mely csak űszög ellen véd, teljesen elmaradhat.**

Megrendelések idejekorán lehetőleg azonnal eszközölködjön, mert a vasuti szállítási számos vonalon akadályal jár.

Rögtön küldjön árajánlatot, (igen egyszerű) használati utasítást és bizonyítvány-másolatokat érdeklődőknek.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten.
Főelárusító: OSWALD ISTVÁN SIÓFOK.